

SMART MOBILITET FOR VIRKSOMHEDER

Inspiration og eksempler på effektiv, fleksibel og grøn transport

**GATE
21**

PORTEN TIL GRØN VÆKST

www.groenmobilitet.dk

FORORD

Trængsel på veje og parkeringspladser er et problem for pendlerne og samfundet. Men det er også et problem for virksomheder. Trængsel kan være dyrt for virksomheden og kan i sidste ende gøre det svært at tiltrække de rigtige medarbejdere.

Den enkelte virksomhed kan gøre en forskel for medarbejdernes transportmuligheder. Med mobility management kan virksomheden gøre medarbejdernes transport smartere. Nogle gange er der brug for en cykel til og fra stationen. Andre gange er der brug for bedre forhold for virtuelle møder. Mobility management er en samlet

tilgang til medarbejdernes transport til og fra arbejde og i arbejdstiden.

Mobility management giver resultater på tre bundlinjer: den økonomiske, den sociale og den miljømæssige. Derfor er det oplagt at tage mobility management ind i virksomhedens CSR-, HR- eller Lean-arbejde.

Denne guide giver inspiration til mobility management for virksomheder. Den er blevet til med hjælp fra nogle af landets førende eksperter og virksomheder.

God fornøjelse.

INDHOLD

Forord	2
Hvorfor fremme smart mobilitet?	3
Medarbejderne valgte frivilligt bilen fra i Formel M	4
Hvad er mobilitetsplanlægning?	5
Mobilitetsplanen – et strategisk ledelsesværktøj	6
Intern kommunikation - kommunikation er nøglen til succes.....	8
Smart erhvervskørsel	10
Smart bilpendling	12
Flere på cykel.....	14
Flere med bus og tog.....	16
Fysiske rammer, der fremmer	18
CSR og ekstern kommunikation	20
Tjekliste	22
Kontakt.....	24

HVORFOR FREMME SMART MOBILITET?

Trængsel gør hverdagen besværlig for den enkelte virksomhed. Trængsel gør det svært at få varer til og fra virksomheden, og medarbejdere bruger for meget tid på at sidde fast i trafikken. Den enkelte virksomhed kan være med til at finde løsninger på problemet. Smart mobilitet, eller mobility management, er en samlet tilgang til at arbejde med medarbejdernes måde at transportere sig til, fra og på arbejdspladsen.

Hvis medarbejderne sidder fast i bilkøer hver dag på vej til og fra arbejde, påvirker det både arbejdsglæde, sundhed og produktivitet. Virksomheden kan tage et samfundsansvar ved at afhjælpe trafikale problemer og reducere CO₂-aftrykket samtidig med, at de direkte og indirekte omkostninger ved transport reduceres. Mobility management er derfor et stærkt redskab i både HR, CSR og i økonomi.

MÅ VI GERNE BLANDE OS?

Mobility management indebærer, at virksomheden påvirker medarbejdernes måde at transportere sig på – både i arbejdstiden og i fritiden.

Spørgsmålet er, om virksomheden kan tillade sig at blande sig i medarbejdernes transport? Det korte svar er ja. For vi ved, at sundere medarbejdere er gladere, har færre sygedage, og dermed er mere produktive. Derfor arbejder de fleste virksomheder med en eller anden form for sundhedsfremme i form af rygepolitik, frugtordning, motionsrum, løbearrangementer osv.

På samme måde er det med transport. Hvis medarbejdernes vej til og fra arbejdspladsen går mere glat, har medarbejderne større mulighed for at fokusere på deres arbejde og undgå unødige og stressende oplevelser omkring deres arbejdsdag.

B50 – SMART WORK, SMART TRAVEL

I Holland arbejder 1000 virksomheder i dag sammen med 16 regioner, en lang række kommuner og fagforeninger om at få medarbejdere til at arbejde og transportere sig smart for at begrænse trængsel. Det har begrænset trafikken omkring de større hollandske byer med op til 21 procent. Netværket har forskellige initiativer:

- Øget brug af IT: der fremmer brugen af internetkonferencer, flådestyring, cloud computing m.v.
- Mobilitetstiltag: der øger anvendelsen af erhvervskort til busser & tog, brugen af el-biler, cykler og samkørsel.
- Delte arbejdspladser: der gør det muligt at arbejde på andre virksomheder i netværket eller holde møder i decentrale mødecentre.
- Mobilitetsbudget: Indførelse af kørselsbetalinger, hvor man i stedet for firmabil får et mobilitetsbudget.

MEDARBEJDERNE VALGTE FRIVILLIGT BILEN FRA I FORMEL M

Medarbejdere vil gerne hjælpes ud af bilerne og op på cyklen, over i bussen eller ind i toget. Det viser resultaterne fra det største mobilitetsprojekt i Danmark; Formel M. Her har tre hospitaler, 10 kommuner, 70 virksomheder og to regioner arbejdet med at gøre det lettere for medarbejdere at vælge grønnere transportformer.

Gennem planlægning af mobilitet i lokalområder og en række tiltag på arbejdspladserne, som elcykler, cykelværksteder, flere busafgange og skattefrit kort til offentlig transport, har indsatsen i Formel M resulteret i, at flere cykler og tager den kollektive trafik. Og færre tager bilen.

FORMEL M

Formel M er det hidtil største danske samarbejde om mobility management, der fra 2011-2014 har arbejdet for at fremme bæredygtige transportvaner.

PARTNERE

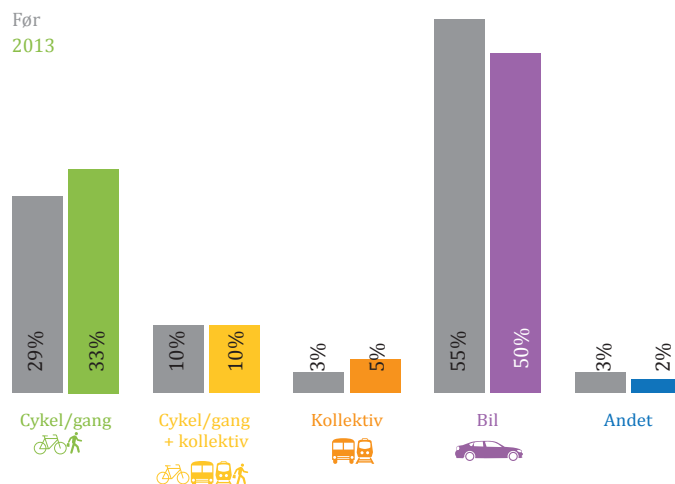
Albertslund, Allerød, Ballerup, Fredericia, Greve, Herlev, København, Middelfart, Roskilde og Aarhus kommuner, Glostrup, Herlev, Bispebjerg-Frederiksberg Hospitaler, Tetraplan, Veksø Mobility, Roskilde Universitet, DTU, Aalborg Universitet, Rejseplanen, Movia, S-tog, Danske Regioner, KL, Region Syddanmark, Trekantområdet, Vestegnssamarbejdet, Miljøpunkt Amager, 70 private virksomheder og Gate 21.

MERE INFORMATION

www.gronmobilitet.dk
www.gate21.dk

Foruden CO₂-reduktioner har planlægning af mobilitet haft en række positive samfundsmæssige effekter på sundhed, tilgængelighed, økonomi, grøn vækst og lokal trængsel.

RESULTATER FRA VIRKSOMHEDER I FORMEL M PROCENTVIS ÆNDRING I PENDLERTURE*

På virksomhederne er antallet af ture, der foregår med bil faldet ni procent, mens antallet af ture med cykel er steget 13 procent og antallet af ture med bus, tog eller metro er steget 15 procent.

*Tallene stammer fra Formel M's undersøgelse af transportvaner, hvor i alt 12.300 medarbejdere deltog i en undersøgelse i projektets opstartsfasen, og 8.700 deltog i en opfølgende undersøgelse ved projektets slutning. Resultaterne bygger på medarbejdernes svar fra 25 arbejdspladser med 21.000 medarbejdere. Læs flere resultater på www.gronmobilitet.dk.

HVAD ER MOBILITETS-PLANLÆGNING?

Målet med mobility management er at fremme en effektiv og bæredygtig transport, der kan nedbringe trængsel og øge den enkeltes mobilitet. Det gøres gennem kommunikation, adfærdspåvirkning, samarbejde og inddragelse.

Tilgangen fokuserer på den enkelte trafikant og arbejder med tre strategier. Det handler om

1. at undgå transport
2. at ændre valg af transportform
3. at bruge mere energieffektive transportmidler.

Mobility management tager udgangspunkt i den eksisterende infrastruktur og i lokale forhold. Her tænkes der på tværs af transportformerne, og mobilisten tilgodeses.

Visionen om fremtidens mobilist

Mobilisten er fleksibel i sit valg af transport afhængig af, hvad dagen indeholder. Mobilisten holder sig opdateret om transportmuligheder via elektroniske medier og vælger sin rejse undervejs.

Rejsetid er kvalitetstid, der bliver brugt på aktiviteter, som har betydning for mobilisten. Det kan være at holde sig opdateret på sociale medier og nyheder, arbejde eller bare slappe af med musik i ørerne. På den måde handler transport for mobilisten om mere end at komme fra a til b.

MOBILITETSPLANEN – ET STRATEGISK LEDELSESVÆRKTØJ

Alle erfaringer viser, at arbejdet med mobility management giver mest udbytte, når det gribes strategisk og målrettet an. Et godt værktøj til det er en mobilitetsplan.

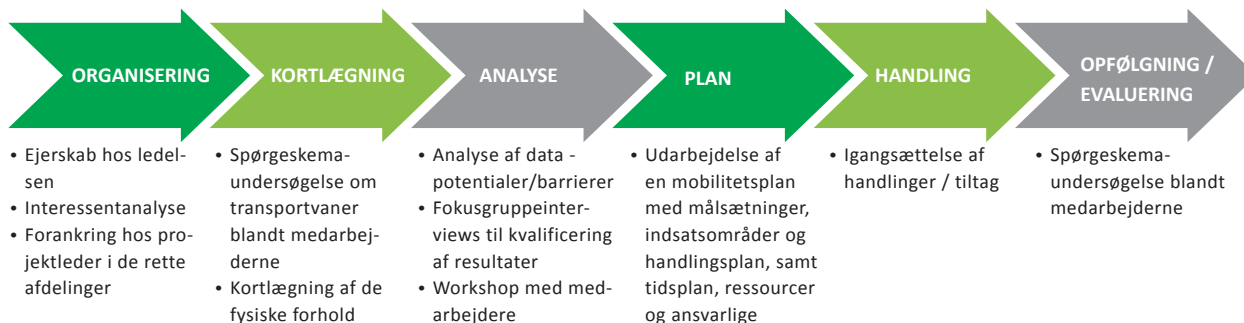
HVAD ER EN MOBILITETSPLAN?

En mobilitetsplan er en strategi for, hvordan din virksomhed reducerer antallet af ture, konverterer ture i bil til andre transportformer og optimerer brugen af biler – både i arbejdstiden og til og fra virksomheden.

HVORDAN LAVER DU EN MOBILITETSPLAN?

Processen med at udarbejde mobilitetsplanen indeholder de samme faser som enhver anden strategiproces. Du nedsætter en projektgruppe, der begynder med at analysere udgangspunktet - altså den nuværende transportsituation. På baggrund af analysen opstiller gruppen visioner og mål og udarbejder en plan for at nå målene. Vær opmærksom på, at tiltag griber ind i forskellige arbejdsområder som CSR, HR, IT, økonomi, facilities management og kommunikation.

PROCESSEN FOR EN MOBILITETSPLAN KAN SE SÅDAN UD:

DIN MOBILITETSPLAN BØR BESKRIVE:

- medarbejdernes nuværende transportadfærd.
- barrierer og potentialer for ændring af transportadfærd.
- formulering af virksomhedens målsætninger.
- handlingsplan som indeholder:
 - konkrete tiltag, virksomheden vil sætte i gang for at nå målene.
 - budget og ansvarsfordeling for hvert tiltag.
- kommunikationsplan – både intern og eksternt.
- plan for opfølgning og evaluering.

CASE: NRGi INDDRAGER MEDARBEJDERNE

I foråret 2011 udarbejdede NRGi strategien "Grøn Transport i NRGi". NRGi kortlagde medarbejdernes transportvaner og de fysiske forhold på hovedkontoret i Skejby i Aarhus. 98 procent af medarbejderne deltog i en spørgeskemaundersøgelse, der viste, at 79 procent kørte i bil til arbejde, 10 procent cyklede og 8 procent kørte med bus eller tog.

Resultaterne blev præsenteret på en workshop for medarbejderne, der udpegede indsatsområder og kom med forslag til konkrete tiltag. På baggrund heraf blev der udarbejdet en handlingsplan "Grøn transport i NRGi" med fire indsatsområder, som blev vedtaget af direktionen. Indsatsområderne er: *Flere medarbejdere på cykel, samkørsel, øget brug af bus og tog, samt virtuelle møder*. Forskellige konkrete tiltag blev efterfølgende implementeret.

I efteråret 2013 gennemførte NRGi en opfølgende transportundersøgelse. Resultaterne viste, at der er sket ændringer i medarbejdernes transportvaner. Andelen af NRGi-medarbejdere, der kører i egen bil alene hele vejen, er faldet med 13 procent fra 2011 til 2013. Disse medarbejdere er i stedet kommet op på cyklen enten hele vejen eller i kombination med bil.

MOBILITY TIP

Dialogkort om transport i arbejdstiden

Grønt Mobilitetskontor i Gate 21 har udviklet dialogkort, der hjælper jer med at igangsætte en intern debat om, hvordan I transporterer jer i arbejdstiden - og hvorvidt det kan gøres mere smart og bæredygtigt. Download dialogkortene på www.gronmobilitet.dk under 'Bibliotek'

INTERN KOMMUNIKATION - KOMMUNIKATION ER NØGLEN TIL SUCCES

Mobility management skal motivere medarbejderne til at ændre transportvaner. Medarbejderne ændrer imidlertid kun vaner, hvis de selv vil. Valget skal fremstå nemt og attraktivt. Den interne kommunikation er derfor altafgørende for mobilitetsplanens succes.

En målrettet og veludført kommunikationsstrategi sikrer, at medarbejderne løbende bliver inddraget og får opdateret information om arbejdet med mobilitetsplanen og de nye tiltag og tilbud, der gennemføres. Medarbejderne skal blandt andet have viden om forskellige transportmuligheder og om mulighederne for at benytte sig af virtuelle møder og hjemmearbejdsdage.

Den interne kommunikation i forbindelse med mobility management kan omfatte:

- strategi og planlægning
- koordineret og effektiv brug af alle kommunikationsveje, eksempelvis intranet, nyhedsmails og medarbejdermagasiner
- workshops, medarbejdermøder og events
- kommunikationen skal være relevant og aktuell, hvis den skal være med til at ændre vaner. Der bør derfor være en smidig og åben kommunikation i hele organisationen.

Undersøgelse af medarbejdernes transportvaner

Mobilitetsarbejdet starter oftest med at undersøge den nuværende situation for medarbejdernes transportvaner - og her spiller kommunikation en vigtig rolle.

Mobilitetsprojektet Formel M har gennemført Danmarks største pendlerundersøgelse på 70 arbejdspladser blandt mere end 11.000 medarbejdere.

Erfaringerne viser, at medarbejderne generelt er positive over for undersøgelsen - og med god kommunikation vil 80-90 procent svare.

Men husk også, at en undersøgelse skaber en forventning om resultater og handling. Så husk en god plan for opfølgning på undersøgelsen.

CASE: TOPDANMARK – KENDSKAB TIL TILTAG I TOP

92 procent. Det er andelen af de Topdanmark medarbejdere, der kender de tiltag, virksomheden de seneste to år har gjort for at fremme miljøvenlig transport.

”I arbejdet med at udbrede miljøvenlig transport har den interne kommunikation været altafgørende,” siger CSR-ansvarlig i Topdanmark Pernille Fogh Christensen og fortsætter: ”Vi bruger primært vores intranet til at kommunikere om vores tiltag, og medarbejderne har taget rigtig godt imod det. Eksempelvis deltog næsten 10 procent af vores 2.700 medarbejdere i 'Vi Cykler til Arbejde'-kampagnen i 2013, og vi har oplevet en stigning på 90 procent i brugen af mobilt cykelværksted i forhold til 2012.”

Som en del af et mobilitetsnetværk i Formel M har Topdanmark - sammen med 29 andre virksomheder - lavet en undersøgelse af medarbejdernes transportvaner både før virksomheden iværksatte miljøvenlige transporttiltag og efterfølgende i 2013. Samlet set har medarbejdere i alle 30 virksomheder haft et kendskab til tiltagene på 73 procent mod 92 procent i Topdanmark.

”Kommunikationsindsatsen har helt klart bidraget til vores flotte resultat, hvor eksempelvis andelen af pendlerture i bil blandt vores medarbejdere er faldet med 11 procent,” siger Pernille Fogh Christensen.

CASE: RAMBØLL INFORMERER OM TRANSPORT

Rambøll har fokus på at informere om mulighederne for transport, så medarbejderne kan træffe et valg på et oplyst grundlag.

I forbindelse med en mobilitetsplan for flytning til Ørestad i 2010 udarbejdede Rambøll et årshjul for kommunikationsaktiviteter og events med fokus på grønne transportvaner året rundt. For at gøre alle informationer aktuelle og let tilgængelige blev der desuden udviklet et website med relevante links til Rejseplanen, Kystbanen Online, DSB Plus m.m. Desuden fik medarbejderne rådgivning om Erhvervs- kortet (offentlig transport som skattefrit personalegode).

”Vi har fortsat fokus på grønne transportvaner og har løbende nyheder på intranettet eksempelvis med information om mulighederne for virtuelle møder. Vi gennemfører løbende forskellige events og konkurrencer. Blandt andet har vi for nylig haft Bicycle Innovation Labs cykelbibliotek på besøg i Ørestad med mulighed for at låne forskellige cykler én dag,” fortæller afdelingsleder Helle Huse fra Rambøll, der var projektleder på arbejdet med mobilitetsplanen i Ørestad.

På Aarhus-kontoret har medarbejderne blandt andet fået hjælp til planlægning af individuelle kollektive ruter, mulighed for at låne el-cykler samt information om afgangstider for kollektiv trafik i receptionen.

HVAD INDEHOLDER EN TRANSPORT-POLITIK

- Regler om indkøb af køretøjer efter energimærkning eller med alternative drivmidler (el, gas, m.v.).
- Styring af vognparken.
- Ture, der kan erstattes af virtuelle møder.
- Brug af samkørsel i arbejdstiden.
- Hvilke transportmidler skal bruges til hvilke ture. Ture under 5 km kan køres på cykel, ture mellem bestemte destinationer foretages fx i tog.
- Regler for hvornår og til hvilke destinationer, der kan benyttes taxi.
- Brug af deletaxi, hvor taxiskabet står for koordinering af kørsel og kan tage flere kunder med til samme destination, fx til lufthavn.
- Brug af firmabil i stedet for kørsel i egen bil med kørselsrefusion.
- Særlige forhold omkring trafikikkerhed, eksempelvis ved bykørsel eller i glat føre.
- Kør Grønt-kursus for medarbejdere. Det sparer brændstof i arbejdstiden - og også privat.

SMART ERHVERVSKØRSEL

Langt fra al kørsel kan reduceres eller konverteres til andre former for transport, men den nødvendige kørsel kan optimeres - gøres smart. Erhvervskørsel er en stor udgiftspost for mange virksomheder. Hvad enten virksomheden stiller firmabil til rådighed eller udbetaler kørselsgodtgørelse, er der omkostninger, som kan reduceres.

1. Begynd med at få et overblik over udgifterne til forskellige former for transport – både erhvervskørsel, interne pakke transporter og tjenesterejser.
2. Næste skridt er overblik over virksomhedens vognpark – kørselsforbrug, kørselsmønster, uheld/sikkerhed, brændstoføkonomi, vedligehold og udskiftning af køretøjer.
3. Undersøg dernæst fordelingen mellem transportmidler. Kunne I eksempelvis benytte delebiler, mere bus, tog, metro eller cykel som erstatning for ture i bil og taxi?
4. På baggrund af den viden kan din virksomhed sammensætte en transportpolitik, der tydeligt fortæller medarbejderne, hvordan transporten i arbejdstiden skal foregå.

Mange initiativer i forhold til erhvervskørsel har også den effekt, at de kan påvirke medarbejdernes vaner for brugen af bil til og fra arbejde.

CASE: UPS HAR TRAFIK-SIKKERHED SOM FØRSTE PRIORITET

Logistikvirksomheden UPS har som slogan "Safe By Choice Not By Chance". Derfor har virksomheden også klare og etablerede regler for kørsel, sikkerhed og flådestyring. Af hensyn til sikkerhed og vedligehold gennemføres inspektioner af alle køretøjer med jævnlige intervaller.

Alle nye chauffører skal desuden gennemføre en særlig køreprøve inden ansættelsen. UPS laver hvert år flere kampagner, hvor fokus er på temaer som brændselsbesparende kørselspraksis eller sikkerhed.

Ruteplanlægning styres af en særlig afdeling, der arbejder tæt sammen med operationen. Det er altid målet at præstere den bedste, sikreste og hurtigste service samtidig med at holde brændstofforbrug, omkostning og miljøbelastning så lav som muligt.

” Sikkerhed i operationen og på vejen har højeste prioritet for UPS. Vores fokus på sikkerhed hjælper os til at overholde vores forpligtelser overfor kunderne og bidrager til vores profil som arbejdsplads. Opretholdelsen af en sikkerhedskultur i hele virksomheden er også et kerneområde for UPS, når det gælder bæredygtighed,” siger transportchef i UPS Danmark, Henrik Hansen.

MOBILITY TIP

KørGrønt virksomhed

Du kan vælge at sende alt dit kørende personale på KørGrønt kursus og blive certificeret KørGrønt virksomhed. Kør Grønt-kurser kan medføre besparelser på brændstofforbruget på op til 20 procent - i gennemsnit 10-13 procent. For medarbejdere, der kører 3.000 km om året, har kurset tjent sig hjem på et år.

Du finder en liste over KørGrønt instruktører på Trafikstyrelsen.dk

DANSKERNES PENDLERVANER

Hver dansker pendler i gennemsnit 41 kilometer per dag. Heraf foregår 66 procent i bil. 69 ud af 100 gange kører pendleren direkte fra hjem til arbejde og tilbage igen. Kun 10 procent skal hente og aflevere børn på vejen.

Kilde: DTU Transport 2014

SMART BILPENDLING

Pendling i bil er årsag til den daglige trængsel i myldretiden. For medarbejderne handler det om at få hverdagen til at hænge sammen. En del medarbejdere kan ikke undvære bilen, fordi der ikke er andre alternativer. Andre pendler dagligt i bil, fordi de bruger deres private bil til erhvervskørsel. Andre igen fordi de blot har vænnet sig til det.

Mobility management kan påvirke alle typer pendling til og fra arbejdspladsen. Det er dog vigtigt, at der ikke presses bestemte løsninger ned over hovedet på medarbejderne. Men ofte kan bilpendlingen gøres smartere. En mulighed for at prøve et alternativ til bilen i en periode kan ofte ændre vanen hos nogle medarbejdere, hvis alternativet gøres så let som muligt.

Konkret kan indsatsen med at flytte medarbejdernes bilkørsel væk fra myldretiden eller andre transportformer ske ved at virksomheden:

- tilbyder hjemmearbejdsdage nogle dage, så pendlingen undgås
- motiverer til grønnere og sundere transportvalg gennem information, kampagner og konkurrencer
- giver gode muligheder for at planlægge arbejdsdagen transportmæssigt, hvis der er transport til møder
- tilbyder fleksible arbejdstider, så medarbejderne undgår myldretiden
- opfordrer og motiverer til samkørsel, eksempelvis ved at lave lokale samkørselsordninger og attraktive p-pladser for samkørende.

Der findes ikke noget quick fix, men gennem en vedholdende indsats er det faktisk muligt at påvirke transportvalget for de fleste.

MOBILITY TIP

- hjemmearbejde sparer CO₂

I Holland har en gruppe virksomheder indført én ugentlig hjemmearbejdsdag for medarbejderne. Derved har de reduceret den ugentlige bilpendling med 20 procent. Måske kunne det også være en model i jeres virksomhed?

CASE: SAMKØRSEL I NOVO NORDISK

I 2011 satte Novo Nordisk fokus på mobility management på deres lokation i Måløv. Efter en kortlægning af kørselsgodtgørelse, infrastrukturen på og omkring Måløv-lokationen og en undersøgelse blandt medarbejderne blev der afholdt to workshops for at analysere nærmere på data. Konklusioner til mobilitetsplanen blev et fokus på samkørsel, offentlig transport og cykling.

Undersøgelse og fokusgruppeinterview gav Novo Nordisk viden om en velfungerende samkørselsklub blandt 50 Novo Nordisk-kollegaer fra Malmø. Deres incitament for samkørsel forstærkes med broafgiften ved Øresundsbroen. Novo Nordisk har siden hjulpet med at oprette flere samkørselsklubber fra andre geografiske områder på Sjælland.

” Medarbejdere fra henholdsvis Køge- og Næstved-egnen blev identificeret og inviteret til workshops, hvor der blev etableret nye samkørselsgrupper,” fortæller projektleder Søren Spielberg-Winther.

Novo Nordisk har siden udarbejdet mobilitetsplaner for deres lokationer i Bagsværd og Gentofte.

FLERE PÅ CYKEL

Cykling har mange fordele både for medarbejderen og for virksomheden. Undersøgelser viser, at cyklister har færre sygedage på grund af den daglige motion. Cykler flere, som ellers kører i bil, bliver der mindre trængsel og behov for færre parkeringspladser.

En tommefingerregel siger, at de fleste synes, det er ok at cykle omkring 20 minutter hver vej. Men længden og mængden kan udvides - eksempelvis ved at have gode faciliteter for cyklister, ved at promovere elcykler og

gennem kampagner. Din virksomhed kan selv være med til at skabe en god cykelkultur.

FORKÆL CYKLISTERNE - OG FORTÆL OM DET

- Basisforhold som cykelparkering samt bade- og omklædningsforhold skal være i orden. Supplér gerne med en håndklædeordning, så medarbejderne ikke selv skal tage våde håndklæder med hjem.
- Besøg på virksomheden af et brugerbetalt cykelværksted, der giver medarbejdernes cykler et servicetjek, mens de arbejder.
- Indkøb af firmacykler, cykelhjelme og elcykler som kan bruges til møder eller til stationen.
- Synliggør cykelkulturen med virksomhedens logo på cykler og hjelme, markante cykelstativer, cykelparkering ved hoveddøren, m.v.
- Brug cykelinitiativerne internt og i rekrutteringen af nye medarbejdere.

TEST EN EL-CYKEL

I perioden august 2013 til juli 2016 afprøver i alt 1.700 inkarnerede bilpendlere, om de kan bruge en elcykel til at pendle til og fra arbejde. Deltagerne låner elcyklen i tre måneder hver. I testperioden skal de cykle til arbejde minimum tre dage om ugen.

De foreløbige resultater viser, at halvdelen af testpersonerne efterfølgende køber en elcykel eller en almindelig cykel til pendling. Hver tredje deltager cykler efterfølgende til arbejde mindst tre dage om ugen.

Læs mere på www.testenelcykel.dk

CASE: BIKE WITH BUSINESS PARK SKEJBY

Business Park Skejby og Aarhus Cykelby har i 2015 igangsat projektet Bike With Business Park Skejby. Projektet skal gøre det mere attraktivt at tage cyklen til og fra arbejde i Skejby, så andelen af cyklister stiger i årene fremover - til gavn for hele erhvervsområdet.

Flere medarbejdere på cykel betyder mindre trængsel på vejene, hvilket forkorter rejsetiden for dem, der er afhængige af bilen. Samtidig understøtter det områdets grønne profil og giver virksomhederne flere glade, tilfredse og sunde medarbejdere. Projektet arbejder med:

- cykelbibliotek
- inspirationsmagasin til virksomheder og medarbejdere
- en certificeringsordning for virksomhederne som cykelvenlige arbejdspladser
- infrastrukturprojekter, som forbedrer rejsetid, komfort og sikkerhed for cyklister, der cykler til og fra Skejby.

Læs mere om projektet på www.businessparkskejby.dk

CASE: TOPDANMARKS MEDARBEJDERE TESTER ELCYKLER

TopDanmark har igennem flere år haft et særligt fokus på at fremme miljøvenlig transport, både i og uden for arbejdstiden. Virksomheden vil gerne inspirere medarbejderne til at benytte andre transportmidler end bil ved at gøre miljøvenlige transportformer mere tilgængelige.

I 2014 har Topdanmark har deltaget i Gate 21's kampagne 'Test en Elcykel'. I alt 44 medarbejdere tilmeldte sig kampagnen, og 23 fik mulighed for at afprøve elcyklen som alternativ til bil i tre måneder. Ved udgangen af året havde fire af deltagerne anskaffet sig en elcykel og 12 overvejede at anskaffe én.

” Test en elcykel er en fin kampagne, fordi elcyklen er et rigtig godt alternativ til bilen. Og vi har erfaret, at de fleste deltagere også blev begejstret for at køre på elcykel,” fortæller Pernille Fogh Christensen, CSR-chef i TopDanmark

Læs mere om kampagnen på www.testenelcykel.dk

FLERE MED BUS OG TOG

Mange danskere vil gerne tage bus og tog til arbejde. Det kræver selvfølgelig, at tilbuddet er i orden, så afgangstiderne passer og er pålidelige, at bussen og toget er af god kvalitet, og at rejsetiden ikke er alt for meget længere end i bil eller på cykel.

Ofte er bedre information dog alt, der skal til. I projektet Formel M viste transportundersøgelsen, at for 42 procent af alle medarbejdere vil bedre information om bus- og togtider have betydning for valg af transportform.

Der skal altså ikke kun store investeringer til, for at flere

vælger bus og tog til tjenesterejser og til og fra arbejde. Små initiativer som foldecykler og bedre stier mellem stoppested og virksomhed kan også have effekt.

DIALOG MED NABOER OG KOMMUNE

Det er primært kommunen, der bestemmer, hvor og hvornår busserne kører. Derfor er det en god idé at have en dialog med kommunen om virksomhedens behov. Ved at gå sammen med andre virksomheder i området, der har samme behov, har I en stærkere stemme. Kommunen har også en interesse i, at flere tager bussen og toget.

Sådan får I flere til at vælge tog og bus

1. Få styr på argumenterne

Spørg medarbejderne, hvad der kan få dem til at bruge tog og bus mere.

2. Tag fat i egne rutiner

Se på, hvad I kan gøre internt i virksomheden, for at gøre det lettere at tage bus og tog:

- gør bus og togtider tilgængelige eksempelvis på intranettet eller på skærme ved receptionen
- let adgangsvejen mellem stoppested og indgang
- gør Erhvervs kort til en del af den skattefri pakke
- indfør fleksible mødetider, der gør det lettere at vælge bus og tog
- vedtag en rejsepolitik for tjenesterejser, hvor bus og tog er første valg – eventuelt i kombination med samkørsel eller firmacykler, der kan foldes sammen.

3. Find alliancer

Snak med nabovirksomheder med samme behov.

4. Inviter kommunen

Tag et møde med kommunen om busservice i området:

- flere afgang eller afgang der passer bedre med arbejdstider
- flere direkte busser med kortere rejsetid
- mulighed for at flytte stoppesteder eller ekstra stoppesteder
- kampagner (evt. med prøveabonnementer) og information om bus- og togtider i området.

CASE: FIRE VIRKSOMHEDER FREMMER BUSSEN

Siemens, Tryg, Top Danmark og Nordea Liv & Pension ligger i erhvervsområdet Lautrupgård i Ballerup. Området er præget af, at trafikken går i stå - især i myldretiden. Alligevel havde medarbejderne nærmest opgivet at bruge busserne til og fra området på grund af u hensigtsmæssige stoppesteder og afgangstider, mangel på busskure, m.m.

Sammen i et netværk om mobilitet har de fire virksomheder haft et positivt samarbejde med Ballerup Kommune om, hvordan bustrafikken i området kan gøres bedre. Det har resulteret i flere busafgange, forbedringer af busstop med busskure, flytning af et busstop, bedre sammenhæng mellem bus- og togafgange, samt fremtidig anlæggelse af en cykelsti ved et busstop.

Trafiktællingerne har efterfølgende vist flere passagerer i busserne til og fra området. Samlet set er passagertallet steget med 7,6 procent i årene 2011-2013.

FYSISKE RAMMER, DER FREMMER

Virksomhedens fysiske rammer er vigtige for medarbejderens transport. Mængden og kvaliteten af parkeringspladser og cykelfaciliteter kan være afgørende for brug af det ene eller andet transportmiddel.

Plads på virksomheden er en ressource, der har en pris. Jo mere plads virksomheden kan spare til parkeringspladser og til kontorarealer - des lavere bliver omkostningerne. Virksomheden skal købe mindre jord, anlægge mindre og vedligeholde færre områder.

Ved at arbejde effektivt med mobility management kan virksomheden minimere den plads, der skal bruges på eksempelvis p-pladser. På den måde spiller mobility management sammen med virksomhedens facility Management. Det kan eksempelvis være gennem øget brug af hjemmearbejdsdage, som kan mindske behovet for p-pladser og egentlige kontorarbejdspladser.

UDVIDELSE OG NYBYGGERI

Når din virksomhed skal udvide eksisterende bygninger eller bygge nye, er det oplagt at inddrage mobility management. Mange virksomheder gør det allerede ubevidst – eksempelvis ved at søge nærhed til en station. Ved en flytning af virksomheden eller ved nybygninger kan I også overveje:

- at skabe optimale cykelfaciliteter
- at skabe bedre adgang mellem stoppested og virksomhed
- om der er behov for det fulde antal p-pladser
- om der er behov for det fulde antal kontorpladser, hvis der kan skabes mulighed for hjemmearbejdsplads
- om der er mulighed for udstyr til virtuelle møder.

Færre parkeringspladser kan give en stor gevinst

Én parkeringsplads mindre kan spare alt fra nogle få tusinde kr. og op til 750.000 kr. om året i anlægsomkostninger inkl. forrentning, drift og vedligehold. Beløbet varierer i størrelse afhængig af de lokale forhold.

Nogle virksomheder kan selv fastsætte antallet af p-pladser. Ofte fastlægger lokalplanen eller byggeregulativet dog et bestemt antal p-pladser pr. etagemeter. Men det er værd at undersøge, om virksomheden har behov for så mange p-pladser. Gå eventuelt i dialog med kommunen om at fastsætte en lavere norm. Virksomhedens indsats over for medarbejderens transportvalg vil sende et godt signal i den sammenhæng.

CASE: RAMBØLL - TÆT PÅ ALLE TRANSPORTFORMER

Allerede ved de første overvejelser om et nyt samlet domicil for Rambøll, blev det undersøgt og analyseret, hvor medarbejderne boede, og hvor man kunne forvente, fremtidens medarbejdere ville bosætte sig. Fordi bopæl har betydning for, hvordan vi transporterer os.

” Rambølls filosofi er at vise ansvarlighed og omsorg for det samfund, vi er en del af. Vi ønsker at bidrage til at nå de globale klimamål om at reducere CO₂-udledningen. Derfor var transportmulighederne afgørende for vores valg af placering af det nye hovedkontor,” fortæller HR-chef Lena Kjær.

Den valgte beliggenhed i Ørestad i København giver stor tilgængelighed, grønne transportmuligheder, gode cykelfaciliteter og dermed sunde medarbejdere. Der er togforbindelser fra det meste af Sjælland samt til Sverige og lufthavnen. Der er let adgang til motorvejen og kun 10 minutter med Metroen til Københavns centrum. Flere medarbejdere i Rambøll bruger bus, tog og cykel til arbejde efter flytningen end før.

CSR OG EKSTERN KOMMUNIKATION

Arbejdet med mobility management indeholder elementer, der kan bruges til at profilere virksomheden i eksternt. Derfor bør en mobilitetsplan også indeholde en strategi for den eksterne kommunikation. Hvad er den gode historie? Hvordan skal den fortælles? Hvem skal høre den?

SAMFUNDSANSVAR

De største virksomheder i Danmark (i regnskabsklasse C og D) er ifølge årsregnskabsloven forpligtet til at redegøre for deres arbejde med samfundsansvar. Siden 2012 har virksomhederne blandt andet skullet redegøre for deres eventuelle politikker og indsatser for at reducere klimapåvirkningen. Her kan mobility management være et vigtigt element.

I mange virksomheder – herunder særligt servicevirksomheder - er tjenesterejser en af de største poster i klimaregnskabet. Mindre CO₂-udledning fra transporten kan bidrage markant til virksomhedens grønne

regnskab til at nå eventuelle klimamål og til at opnå miljøcertificeringer.

Mindre virksomheder kan også opnå konkrete gevinster - ikke mindst på reducerede omkostninger, på goodwill og på bedre adgang til kvalificeret arbejdskraft.

Målbare resultater

For at kunne kommunikere om jeres arbejde med mobility management, er det en god idé at måle på indsatsen. I kan for eksempel måle på:

- valg af transportmiddel til og fra arbejde og i arbejdstiden
- opgørelse af parkeringsarealer og brugen af parkeringspladser
- brug af de tilbud, virksomheden har indført
- antal biler pr. 100 medarbejdere før og efter gennemførelsen
- holdningsændringer
- sygedage
- medarbejdertilfredshed
- CO₂-udledning fra transporten.

Find gode råd til klimakommunikation på www.klimakompasset.dk.

CASE: RAMBØLL MÅLER PÅ TRANSPORTEN

Rambøll har forpligtet sig til de 10 UN Global Compact-principper og ønsker at bidrage til at nå de globale klimamål om at reducere CO₂-udledningen. Både gennem virksomhedens rådgivning og gennem egne aktiviteter.

Rambølls målsætning på transportområdet er at reducere CO₂-udledningen med 5 procent per medarbejder om året.

” Rambøll har i 2015, for femte år i træk, målt CO₂-udledningen fra transport i arbejdstiden for næsten 13.000 ansatte på 300 kontorer i 35 lande. Baseret på erfaring fra de foregående år bliver vores data bedre og mere præcise. Det betyder, at det er lettere at vurdere udviklingen og at sammenligne resultaterne mellem forretningsenhederne. Regnskabet følges op med en redegørelse for gennemførte og planlagte CO₂-begrænsningstiltag,” fortæller Corporate Responsibility Manager Stine Jeppesen.

Flytningen til Rambølls nye domicil i Ørestad i 2010 har kunnet måles på transporten mellem bolig og arbejde. Selvom den gennemsnitlige pendlingsafstand blev forøget med seks kilometer, forblev den samlede CO₂-udledning uændret, fordi medarbejderne i højere grad kan benytte offentlig transport.

Efter der i august 2013 indførtes betalingsparkering ved domicilet, er bilbrugen ved pendling blevet yderligere reduceret, så at den nu er reduceret med 43 procent i forhold til før flytningen. CO₂-udledningen er reduceret tilsvarende. Desuden er der udsigt til yderligere fald i CO₂-udledning fra pendlertransporten, da de medarbejdere, der er ansat efter flytningen, i højere grad benytter kollektiv trafik og cykel end de "gamle" medarbejdere.

CASE: TRYG - KONKRETE OG FORSTÅELIGE CSR- TILTAG

I forsikringsselskabet Tryg blev mobility management en fast, integreret del af CSR i 2011-13. Baggrunden er, at indsatserne rammer flere CSR-formål som klima, medarbejdernes sundhed og det lokale samfund.

” Med Mobility Management-tiltag er det lettere at konkretisere klimaindsatsen over for medarbejderne. Det er dejligt konkret at fortælle om vores nye røde stationscykler, som er til fri afbenyttelse mellem virksomheden og stationen,” fortæller CSR Director i Tryg, Birgitte Kofod Olsen og fortsætter: ”Samtidig er de fleste mobility management-indsatser nemme at måle på – og giver konkrete mål i forhold til vores indsats om CO₂-reduktion.”

Samlet set viste Trygs undersøgelse i 2013 af medarbejdernes transportvaner en CO₂-reduktion på ni procent pr. medarbejder i forhold til undersøgelsen i 2011. I 2014 planlægger Tryg at gøre bilflåden grønnere. Også her vil der være målbare resultater både på økonomi, brændstofforbrug og CO₂-udledning.

TJEKLISTE

Her kan du se en liste over de tiltag, I blandt andet kan arbejde med inden for mobility management. Procentsatserne viser, hvor stor en andel af de 70 Formel M-arbejdspladser (se side 3), der har indført tiltaget. Tjek af på listen og hent inspiration i den øvrige del af folderen.

Kender I virksomhedens transport?

Kortlægning af transporten giver viden om medarbejdernes transportvalg og muligheder

Ved I, hvordan jeres medarbejdere transporterer sig?

100% af virksomhederne har lavet en transportundersøgelse for at kortlægge medarbejdertransport

Har I kortlagt det reelle behov for parkeringspladser

Har I en samkørselsordning?

33% af virksomhederne har en samkørselsordning

Har I ladestandere til elbiler?

33% af virksomhederne har ladestandere til elbiler.

Har I prioriteret parkering til samkørsel eller elbil?

19% af virksomhederne har prioriterede parkeringspladser til samkørsel eller elbiler.

Tilbyder I Kør Grønt-kurser?

30% af virksomhederne tilbyder Kør Grønt-kurser

Har I nok overdækkede cykel-parkeringspladser?

85% af virksomhederne har det nødvendige antal overdækkede cykelparkeringspladser

Tilbyder I brugerbetalt cykel-service i arbejdstiden?

41% af virksomhederne har brugerbetalt cykelservice i arbejdstiden

Synliggør I jeres initiativ?

96% af virksomhederne synliggør deres mobilitetstiltag for medarbejderne

Har I firmacykler?

37% af virksomhederne har firmacykler

Viser I information om afgang for bus og tog?

41% af virksomhederne viser information om afgang for bus og tog

Har I badefaciliteter til cyklister?

93% af virksomhederne har badefaciliteter

Har I Erhvervskortordning?

59% af virksomhederne har en Erhvervskortordning

Er I certificeret som Cykelvenlig Arbejdsplads?

7% af virksomhederne er certificerede som Cykelvenlig Arbejdsplads igennem Cyklistforbundet

Har I gode faciliteter til virtuelle møder?

81% af virksomhederne har udstyr til videokonferencer

Er der låncykler ved stationen eller stoppestedet?

4% af virksomhederne har låncykler ved station eller stoppested

Har medarbejderne mulighed for hjemmearbejde?

81% af virksomhederne giver medarbejderne mulighed for at arbejde hjemme

KONTAKT

Gate 21's Grønt Mobilitetskantor

Vognporten 2
2620 Albertslund
Programleder Anna Thormann
anna.thormann@gate21.dk
Telefon: 3145 1134

VEKSØ A/S

Nordensvej 2
7000 Fredericia
Anne From
afr@vekso.com
Telefon: 4027 9162

Trafikselskabet Movia

Gammel Køge Landevej 3
2500 Valby
Mobilitetschef Anette Enemark
aen@moviatrafik.dk
Telefon: 3056 6997

MOE Tetraplan

Kronprinsessegade 46E
1306 København K
Projektleder Jakob Høj
jah@tetraplan.dk
Telefon: 3373 7123

Rambøll

Hannemanns Alle 53
2300 København S
Projektleder
Hanne Hansen Wrisberg
hhw@ramboll.dk
Telefon: 5161 1000

DI Transport

Industriens Hus
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Konsulent Jakob Svane
jasv@di.dk
Telefon: 3377 3377

Loop City

Rådhus Allé 7
2860 Søborg
Bystrategisk programleder
Vibeke Linde-Strandby
vls@loopcity.dk
Mobil: 2349 4210

Udgiver Gate 21
Udgivet Revideret december 2015
Oplag 1.200 stk
Fotos Forside, side 2, 3, 5, 8, 10, 13, 14, 16 og 20: Mikkel Østergaard, side 7: NRGi, side 11: UPS, side 12: Shutterstock, side 17: Tryg, side 18 og 19: Gate 21
Layout Kasper Lavlund Bornø Jensen
Redaktion Signe Munch-Pedersen og Anna Thormann

